

31980L0723

29.7.1980

EUROOPA ÜHENDUSTE TEATAJA

L 195/35

KOMISJONI DIREKTIIV,
25. juuni 1980,
liikmesriikide ja riigi osalusega äriühingute vaheliste finantssuhete läbipaistvuse kohta
(80/723/EMÜ)

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Majandusühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 90 lõiget 3,

ning arvestades, et:

riigi osalusega äriühingutel on liikmesriikide rahvamajanduses oluline osa;

asutamislepinguga ei piirata mingil moel liikmesriikide omandiõiguslikku režiimi reguleerivaid eeskirju ning seetõttu tuleb tagada era- ja riigi osalusega äriühingute võrdne kohtlemine;

asutamislepinguga nõutakse, et komisjon tagaks, et liikmesriigid ei annaks ühisturuga kokkusobimatut abi riigi osalusega ega eraõiguslikele äriühingutele;

kuid selle kohustuse täitmist kipub segama riigi ametiasutuste ja riigi osalusega äriühingute vaheliste finantssuhete kompleksus;

asutamislepingus sisalduva nii riigi osalusega kui eraõiguslikele äriühingutele antava abi eeskirja õiglane ja tõhus kohaldamine on võimalik ainult siis, kui need finantssuhted on läbipaistvad;

riigi osalusega äriühingute suhtes kohaldatav läbipaistvus peaks võimaldama selgelt eristada riigi rolli riigi ametiasutusena ja selle rolli omanikuna;

artikli 90 lõikega 1 antakse teatavad kohustused liikmesriikidele seoses riigi osalusega äriühingutega; artikli 90 lõikega 3 nõutakse, et komisjon tagaks nende kohustuste täitmise, ja sätestatakse selle tarvis vajalikud vahendid; seetõttu on vaja kindlaks määrata läbipaistvuse saavutamise tingimused;

tuleks teha selgeks, mida tuleb mõista mõistete "riigiasutused" ja "riigi osalusega äriühingud" all;

riigiasutustel võib olla valitsev mõju riigi osalusega äriühingutele mitte ainult siis, kui need on omanikud või kui neil on enamusosalus, vaid ka tulenevalt volitustega juhtkonnas või järelevalveasutustes seoses äriühingu tegevust reguleerivate eeskirjade või osaluste jaotamisega;

riiklike vahendite eraldamine riigi osalusega äriühingutele võib olla otsene või kaudne; läbipaistvus tuleb saavutada sõltumata sellest, kuidas neid riiklikke vahendeid eraldatakse; samuti võib olla vajalik tagada piisava teabe kättesaadavus riiklike vahendite eraldamise põhjuste ja tegeliku kasutuse kohta;

liikmesriigid võivad soovida saavutada riigi osalusega äriühingute kaudu muid eesmärke kui ärilisi; mõnedel juhtudel liikmesriik hüvitab riigi osalusega äriühingute sel eesmärgil võetud finantskohustused; sellise hüvitamise korral peaks läbipaistvus olema samuti tagatud;

teatavad äriühingud tuleks käesoleva direktiivi kohaldamisest nende tegevuse olemuse või käibe suuruse tõttu välja jätta; see kehtib teatavate tegevuste suhtes, mis on konkurentsivälised või mille suhtes juba kehtivad konkreetset, piisavalt läbipaistvad ühenduse meetmed, ja nendes tegevusvaldkondadesse kuuluvate riigi osalusega äriühingute suhtes, mille osas tuleks kehtestada erisätted, ning nende äriühingute suhtes, mille äritegevuse ulatus ei õigusta läbipaistvuse tagamiseks vajalikke halduskohustusi;

käesolev direktiiv ei piira asutamislepingu teisi sätteid, eelkõige artikli 90 lõiget 2, artiklit 93 ja artiklit 223;

kui kõnealused äriühingud konkureerivad teiste äriühingutega, peaks nõutava teabe suhtes kohaldama ametisaladuse hoidmise kohustust;

käesolevat direktiivi tuleb kohaldada tihedas koostöös liikmesriikidega ning vajaduse korral see läbi vaadata, võttes arvesse saadud kogemusi,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Liikmesriigid tagavad ametiasutuste ja riigi osalusega äriühingute vaheliste finantssuhete läbipaistvuse käesoleva direktiivi kohaselt, et tuleksid selgesti esile:

- riiklikud vahendid, mille ametiasutused teevad vahetult kättesaadavaks asjaomastele riigi osalusega äriühingutele;
- riiklikud vahendid, mille ametiasutused teevad kättesaadavaks riigi osalusega äriühingute või rahaasutuste vahendusel;
- kõnealuste riiklike vahendite kasutamise tegelik eesmärk.

Artikkel 2

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

— riigiasutused:

riiklikud ja piirkondlikud või kohalikud asutused,

— riigi osalusega äriühing:

kõik ettevõtjad, kelle suhtes ametiasutused võivad otseselt või kaudselt kasutada valitsevat mõju omandiõiguse, finantsosaluse või ettevõtja suhtes kehtivate eeskirjade alusel.

Ametiasutuste valitsevat mõju eeldatakse juhul, kui sellistel asutustel on otseselt või kaudselt:

- enamusosalus ettevõtja märgitud kapitalis; või
- kontroll ettevõtjate emiteeritud aktsiatega/osadega määratud häälte enamuse üle; või

- nad võivad määrata rohkem kui poole ettevõtte haldus-, juhtimis- või järelevalveorgani liikmetest.

Artikkel 3

Artiklis 1 osutatud läbipaistvust kohaldatakse eelkõige ametiasutuste ja riigi osalusega äriühingute vaheliste finantssuhete järgmiste aspektide suhtes:

- tegevuskahjumi tasaarvestus;
- kapitali eraldamine;
- tagastamatud toetused või sooduslaenu;
- finantseelistuste andmine tulu loovutamise või võlasummade hüvitamise kaudu;
- kasutatud riiklikelt vahenditelt normaalkasumi eeldamine;
- ametiasutuste kehtestatud finantskohustuste hüvitamine.

Artikkel 4

Käesolevat direktiivi ei kohaldata riigiasutuste ja järgmiste äriühingute vaheliste finantssuhete suhtes:

- riigi osalusega äriühingutega teenuste puhul, mille pakkumine tõenäoliselt ei mõjuta liikmesriikidevahelist kaubandust märgatavas ulatuses;
- riigi osalusega äriühingud seoses tegevustega järgmistes valdkondades:
 - vee- ja energiavarustus, sealhulgas tuumaenergia korral uraani tootmine ja rikastamine, kiiritatud kütuste ümber töötlemine ja plutooniumit sisaldavate materjalide valmistamine,
 - postiside ja telekommunikatsioon,
 - transport;
- avalik-õiguslikud krediitiasutused;
- riigi osalusega äriühingud, mille kogu aastane netokäive artiklis 1 märgitud vahendite kättesaadavaks tegemise või kasutamise aastale eelnenud kahe eelarveaasta jooksul on olnud väiksem kui 40 miljonit Euroopa arvestusühikut.

Artikkel 5

1. Liikmesriigid tagavad, et teave artiklis 1 märgitud finantssuhete kohta hoitakse komisjoni käsutuses viis aastat pärast selle eelarveaasta lõppu, mil riiklikud vahendid olid asjaomastele

ettevõtjatele kättesaadavad. Kui samu vahendeid kasutatakse hili-
sema eelarveaasta jooksul, arvestatakse viieaastast tähtaega kõne-
aluse eelarveaasta lõpust alates.

2. Kui komisjon peab vajalikuks, esitavad liikmesriigid komisjo-
nile lõikes 1 nimetatud teabe ning kogu vajaliku taustteabe, eel-
kõige teabe taotletavate eesmärkide kohta.

Artikkel 6

1. Komisjon ei avalikusta talle artikli 5 lõike 2 alusel esitatud teavet, mille suhtes kohaldatakse ametisaladuse hoidmise kohustust.

2. Lõige 1 ei takista avalikustamast üldist teavet ega ülevaateid, mis ei sisalda käesoleva direktiivi rakendusallasse kuuluvate teata-
vate riigi osalusega äriühingute kohta käivat teavet.

Artikkel 7

Komisjon teatab korrapäraselt käesoleva direktiivi tulemustest liikmesriikidele.

Artikkel 8

Liikmesriigid võtavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud meetmed 31. detsembriks 1981. Nad teatavad sellest komisjonile.

Artikkel 9

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel, 25. juuni 1980

Komisjoni nimel

komisjoni liige

Raymond VOUEL